

Klimatfärdplan

Kortversion

miljöpartiet de gröna

Klimatnödläget kräver kraftfull klimatpolitik	3
Principer för vår klimatpolitik	4
Skärpta mål och uppdaterade verktyg	5
En rättvis och solidarisk omställning i Sverige	6
En grön ekonomi och hållbar konsumtion	7
Industrins omställning	8
Transport och mobilitet	8
Energisystemet – hållbart och förnybart	10
Minskad klimatpåverkan från boende och bebyggelse	11
Ett hållbart jordbruk	12
Mindre än nollutsläpp – starka ekosystem och ökad kolinlagring	13

Klimatnödläget kräver kraftfull klimatpolitik

Klimatnödläget är akut. Politikens uppgift är att greppa en närmast ogreppbar kris och möjliggöra en rättvis omställning av hela samhället. Miljöpartiets uppdaterade Klimatfärdplan beskriver hur vi vill ta oss an den uppgiften.

Klimatförändringarna hotar alla naturliga och mänskliga system på jorden. De beslut som fattas nu har enorm påverkan på vilken framtid som vi, våra barn och barnbarn, går till mötes.

Genom Parisavtalet har Sverige tillsammans med 195 andra länder åtagit sig att hålla den globala uppvärmningen under 2 grader, och sträva efter att begränsa den till 1,5 grader. Hittills har jordens medeltemperatur stigit med ungefär 1,1 grader sedan förindustriell tid.

FN:s klimatpanel har beskrivit de förödande skillnaderna mellan en 1,5 respektive 2 grader varmare värld. Skillnaderna handlar om hur omfattande översvämningarna kommer att bli, hur länge perioderna av torka kommer att pågå och hur stora arealer som kommer att brinna, årligen. Skillnaden mellan 1,5 och 2 graders uppvärmning kan mätas i hur många hundra miljoner fler eller färre människor som kommer falla i fattigdom eller sväva i fara för att drabbas i klimatkatastrofer. Om nuvarande utveckling fortsätter kommer minst 3 graders global uppvärmning vara ett faktum om mindre än 80 år.

Det är på många sätt en ogreppbar uppgift som vi i Sverige, liksom resten av världen står inför. Likväl är det en uppgift som vi måste greppa tag i och hantera. Det kommer krävas att hela samhället och alla människor är med och bidrar. Hos politikerna vilar ett stort ansvar för att möjliggöra en rättvis klimatomställning. Vi har fortfarande chansen att undvika klimatkrisens mest katastrofala scenarier. Varje tiondels grads uppvärmning spelar roll.

I din hand håller du en kortversion av Miljöpartiets Klimatfärdplan. Planen innehåller politik för att minska växthusgasutsläppen och öka inbindning av kol. Med vår Klimatfärdplan vill vi ge en sammanhängande berättelse om vår klimatpolitik, och på vilka principer den vilar. Denna kortversion lyfter fram några av de viktigaste förslagen bland de hundratals förslag som finns i den långa versionen. Om du på djupet vill läsa om MP:s klimatpolitik rekommenderar vi dig att läsa hela planen.

Principer för vår klimatpolitik

En socialt och ekologiskt hållbar klimatomställning måste ta hänsyn till mer än bara utsläppsminskningar. Miljöpartiets klimatpolitik bygger på följande åtta principer:

1. **Sverige ska hålla det vi lovat.** Sverige ska leva upp till Parisavtalet och andra internationella avtal om klimat och miljö.
2. **Politiken ska lyssna till forskning** för att förstå vilken omställningstakt som är nödvändig och förstå vilka politiska reformer som krävs för att åstadkomma sådana utsläppsminskningar.
3. **Försiktighetsprincipen ska tillämpas strikt** i frågor som rör risker i klimatarbetet. Politiken ska inte chansa med våra barn och barnbarns framtid.
4. **Utsläppen ska minska här och nu.** De ska minska i Sverige och i alla andra länder. I framtiden ska utsläppen fortsatt vara nära noll och inbindning av koldioxid på sikt bli större än utsläppen.
5. **Klimatomställningen ska vara rättvis globalt.** Rika länder som historiskt har släppt ut mycket växthusgaser och bär en större skuld för den globala uppvärmningen ska minska sina utsläpp snabbare och bidra med pengar för omställning till länder som släppt ut mindre och har sämre ekonomiska förutsättningar att ställa om.
6. **Klimatomställningen ska vara rättvis i Sverige.** Klimatpolitiken ska gå hand i hand med satsningar för jämställdhet och för att minska ekonomiska klyftor mellan människor.
7. **Klimatomställningen ska ske inom planetens gränser.** Utsläppen av växthusgaser måste minska utan att andra livsviktiga system på planeten förstörs.
8. **Omställningen ska ske på systemnivå.** Att människor enskilt gör klimatsmarta saker är bra, men systemen som helhet behöver ändras genom politiska beslut.

Skärpta mål och uppdaterade verktyg

För att möta klimatnödläget och leva upp till Parisavtalet behöver Sveriges klimatmål skärpas. Målet måste utgå från klimatforskningens senaste besked och fullt ut väga in aspekter som rör rättvisa och risk. Miljöpartiet driver att Sveriges klimatmål ska vara att nå nära nollutsläpp senast år 2035. Ett uppdaterat klimatmål måste även omfatta fler verksamheter och utsläppsområden än det nuvarande klimatmålet. Sverige ska ta ansvar för alla sina utsläpp, även de som uppstår i andra länder till följd av svensk import och konsumtion.

Klimatförändringarna drivs av den totala mängden växthusgaser i atmosfären. Utsläppen måste därför minska så snart som möjligt. Utöver ett mål om nära nollutsläpp till 2035 krävs därför styrning genom en utsläppsbudget. Det innebär att ett maxtak sätts för mängden utsläpp Sverige kan släppa ut totalt.

Miljöpartiets förslag

- Upprätta en nationell koldioxidbudget för Sverige utifrån data från FN:s klimatpanel och utforma övriga åtgärder utifrån den.
- Ta fram mål och åtgärder för utsläpp som sker utomlands till följd av svensk import och konsumtion.
- Anta ett mål om att offentlig sektor ska gå före i omställningen och nå nära nollutsläpp år 2030.
- Skärp och klimatsäkra Miljöbalken.
- Inför en omställningslag för alla fossila verksamheter i syfte att helt fasa ut kol, olja och fossilgas.

En rättvis och solidarisk omställning i Sverige

I Sverige är utsläppen mycket ojämnt fördelade mellan olika inkomstgrupper. Att säkerställa en rättvis och jämlik klimatomställning är ett av politikens viktigaste uppdrag. Ytterst handlar en schysst omställning om att de fördelar och kostnader som kommer med omställningen fördelas på ett rimligt sätt mellan invånarna i landet. Utöver fördelning mellan olika inkomstgrupper handlar det också om fördelning mellan olika platser i landet, mellan män och kvinnor och mellan olika åldersgrupper. Klimatomställningen ska vara en hävstång för att bryta trenden av växande ekonomiska och sociala klyftor i landet.

Miljöpartiets förslag

- Skapa nya jobb genom att investera i grön industri och innovationer i hela landet.
- Lansera ett grönt kunskapslyft för att underlätta omställning till en hållbar arbetsmarknad.
- Staten ska ta ett särskilt ansvar för trygghetssystem och skyddsnät under omställningen.
- Staten ska satsa för digitalisering i hela landet.
- Ge närboende möjlighet att bli delägare när det byggs vindkraftverk.
- Fastighetsskatten på vatten- och vindkraftverk bör gå till den region eller kommun där kraftverken finns.

En grön ekonomi och hållbar konsumtion

Det ekonomiska systemet ska bidra till att skapa jämlika samhällen som verkar inom naturens ramar. När det ekonomiska systemet krockar med det ekologiska systemet är det ekonomin som måste anpassas, inte tvärtom. Subventioner och andra stödformer för fossila investeringar ska tas bort och klimatskadliga verksamheter ska betala för den skada de orsakar. För att minska utsläppen i linje med Parisavtalet måste vår linjära ekonomi ställas om till en cirkulär ekonomi.

Miljöpartiets förslag

- Avskaffa alla fossila subventioner.
- Utveckla den gröna skatteväxlingen med högre skatt på det fossila och lägre på låga inkomster.
- Ta fram mål, lagar och styrmedel för att öka arbetet med återanvändning och återvinning av materialströmmar med stor klimatpåverkan.
- Den ekonomiska politiken ska utformas inom ramen för de nationella klimat- och miljömålen.
- Sluta investera skattebetalarnas pensionspengar i klimatskadliga verksamheter.
- Främja konsumtion av klimatsmarta tjänster istället för utsläppsintensiva produkter.
- Ställ krav på varors livslängd och öka möjligheten till att reparera.
- Gör det billigare att handla second hand och att reparera kläder, skor, elektronik.
- Sätt stopp för greenwashing.
- Inför klimatsmart mat som norm i offentlig sektor.

Industrins omställning

Industrin står för en tredjedel av Sveriges territoriella växthusgasutsläpp. Sedan 1990 har utsläppen varierat mycket från år till år kopplat till produktionsvolymerna och konjunktur. Totalt har utsläppen från industrin minskat med 22 procent under de senaste 20 åren. Kommande 15 år måste vi åstadkomma en minskning som motsvarar kvarvarande 78 procent. Det är inget som kommer hända av sig självt. Ytterst är det politikens ansvar att se till att det sker, men med en aktiv grön industripolitik minskar inte bara utsläppen - den skapar även nya hållbara jobb.

Miljöpartiets förslag

- Fortsätt satsa på och bredda Industriklivet.
- Fortsätt främja och intensiviera arbetet med energieffektivisering inom industrin.
- Öka incitamenten för att tillvarata spillvärme från industrin.
- Fortsätt satsa resurser på de mindre företagens omställning.
- Stärk och utveckla Klimatklivet för att möjliggöra mer storskaliga investeringar.
- Fortsätt och fördjupa initiativet Fossilfritt Sverige.

Transport och mobilitet

Transportsektorn står för omkring en tredjedel av Sveriges växthusgasutsläpp. När internationell sjöfart och flygtrafik räknas in är andelen över 40 procent. Miljöpartiets mål är att utsläppen från transportsektorn år 2030 ska vara nära noll. För att det ska ske krävs en radikal omställning av vårt transportsystem där klimatmålen står i fokus. Den totala mängden resor måste minska, framförallt resor som görs med bil och flyg. Samtidigt måste vi bli bättre på att dela på våra fordon och resa mer kollektivt. Vi måste helt ställa om till förnybara och hållbara drivmedel inklusive el.

Miljöpartiets förslag

- Planering av transportinfrastruktur ska styras efter klimatmål och inte trafikprognoser.
- Styr mot ett transportsnålt samhälle.
- Bygg ut och rusta upp järnvägen, färdigställ höghastighetsbanor.
- Ge SJ ett samhällsuppdrag att verka för ökat tågresande i hela Sverige och till huvudorterna i våra grannländer.
- Slopas förmånsbeskattningen på företagscykel och kollektivtrafikkort.
- Genomför en offentlig satsning på bilpooler.
- Ersätt parkeringsnormen i plan- och bygglagen med en mobilitetsnorm.
- Sluta subventionera parkeringsplatser.
- Höj och utveckla trängselskatterna.
- Flyget ska betala för sin klimatpåverkan - höj flygskatten.
- Stäng Bromma flygplats.
- Underlätta för längre och snabbare godståg i enlighet med EU:s regelverk.
- Öka statliga investeringar för överflyttning av långväga godstransporter från väg till järnväg och sjöfart.
- Fasa ut nybilsförsäljning av bensin- och dieslbilar till 2025. Sista droppen fossilt drivmedel ska säljas senast 2030.
- Kraftigt skärpt bonus malus för att fasa ut fossilbilar.
- Ta fram en nationell plan för utbyggnaden av laddinfrastrukturen.
- Ta fram en nationell plan för tankställen för biogas.

Energisystemet – hållbart och förnybart

Idag kommer ungefär en fjärdedel av energin i Sverige från fossila källor. Tack vare en stor fossilfri elproduktion är utsläppen från elsystemet relativt låga. Miljöpartiets mål är ett hundra procent förnybart energisystem. Politiken för att ställa om energisystemet måste rikta in sig mot att 1) fasa ut alla fossila bränslen och bygga ut de förnybara energikällorna, 2) minska och effektivisera vår energianvändning, 3) ökad flexibilitet i elsystemet, samt 4) investeringar i elnätet.

Miljöpartiets förslag

- Förbjud utvinning av fossila bränslen internationellt och i EU.
- Kraftig utbyggnad av den havsbaserade vindkraften, anta ett statligt planeringsmål om 90 TWh till havs.
- Ta fram en nationell strategi för framtidens kraftvärme- och värmeproduktion för att stötta utvecklingen av ny teknik.
- Gör det billigare och enklare för bostadsrättsföreningar, hyresrättshushåll och samfälligheter att investera i solceller.
- Anta en nationell strategi för satsningar på grön vätgas och andra förnybara elektrobränslen och inför ett stöd till energilager i energisystemet.
- Inför lagstadgade krav på stora energieffektiviseringar.
- Förläng stödet till energieffektiviseringsåtgärder.
- Inför en energieffektiviseringsfond för industrin.
- Inför ett Bonus-malus-system för produkter.
- Halvera tiden för byggande av elnät genom regelförändringar.

Minskad klimatpåverkan från boende och bebyggelse

Bygg- och fastighetssektorn står för drygt en femtedel av Sveriges territoriella utsläpp. När utsläpp från importerade varor och tjänster räknas in blir sektorns klimatpåverkan betydligt högre. Själva byggverksamheten står för omkring hälften av sektorns totala utsläpp, fastighetsförvaltning och uppvärmning står för resterande. Sedan 1993 har utsläppen från uppvärmning minskat, medan utsläppen från byggande och renovering inte har ändrats nämnvärt. Den trenden behöver brytas om klimatmålen ska kunna nås.

Arbetet med att minska utsläppen från bygg- och fastighetssektorn måste framförallt riktas in mot följande områden: 1) minska behovet av nya byggnader så långt som möjligt; 2) minimera klimatpåverkan av nödvändig ny- och ombyggnation, och; 3) minska utsläppen från uppvärmning av fastigheter. Bebyggelse, tätorter och städer ska planeras så att utsläpp från transporter minimeras.

Miljöpartiets förslag

- Främja lokaldelning för att minimera behovet av nya lokaler.
- Underlätta omvandling av byggnader till nya ändamål.
- Inför en maxgräns för hur mycket en ny byggnad får släppa ut under hela sin livscykel.
- Sätt som nationellt mål att minst hälften av alla bostäder i flerbostadshus 2025 ska byggas med trästomme.
- Öka graden av återanvändning, återbruk och återvinning av byggmaterial.
- Skärpta krav på energieffektivisering i byggnader för både nya och befintliga fastigheter.
- Utveckla och stärk statliga stöd för kommunala åtgärder för klimatsmart stads- och trafikplanering.

Ett hållbart jordbruk

Jordbruket står för en betydande del av Sveriges klimatpåverkan, men har samtidigt stor potential att inte bara minska utsläppen utan även öka inlagringen av kol. Enligt Naturvårdsverkets statistik står jordbruket för ungefär 14 procent av Sveriges inhemska utsläpp. Då räknas utsläpp från djurens fodermältning, stallgödsellagring och jordbruksmark.

Andra utsläpp som är kopplade till jordbruket, men som räknas till andra utsläppsområden, är utsläpp från arbetsmaskiner och uppvärmning av lokaler. Samma sak gäller de utsläpp som uppstår i andra länder till följd av jordbrukets import av exempelvis djurfoder och konstgödsel.

Miljöpartiets förslag

- Satsa kraftfullt på svenska ekologiska vegetabilier inom livsmedelsstrategin.
- Stoppa import av kött från avskogade regnskogsområden.
- Ändra skatterna inom livsmedelssektorn i syfte att minska utsläppen. Återinför skatten på handelsgödsel.
- Skärp det nationella målet för minskat matsvinn i livsmedelskedjans alla led.
- Främja omställning till fossilfritt jordbruk och fasa ut de fossila subventionerna inom jordbruket.
- Återvät fler mulljordar.

Mindre än nollutsläpp – starka ekosystem och ökad kolinlagring

Vetenskapens besked är tydligt, för att nå Parisavtalets mål krävs nollutsläpp i kombination med negativa utsläpp i stor skala. Negativa utsläpp kan uppnås med så kallade naturbaserade lösningar, exempelvis skogar som binder in kol i träd och mark.

Klimatkrisen och artkrisen är tätt sammankopplade och det är viktigt att åtgärder för att öka inlagringen av kol i naturen också främjar biologisk mångfald. Negativa utsläpp kan också åstadkommas genom tekniker för att suga upp och lagra koldioxid djupt ner i marken under lång tid. För att så kallade CCS-tekniker (Carbon Capture and Storage) ska kunna generera negativa utsläpp krävs att koldioxid sugas upp direkt ur atmosfären eller från förbränning av biomassa, så kallad bio-CCS. Det råder stor osäkerhet kring hur och i vilken skala CCS-teknikerna kommer att kunna generera negativa utsläpp. Bio-CCS i stor skala riskerar hota matproduktion och biologisk mångfald. Negativa utsläpp får aldrig användas som ursäkt för fortsatt användning av fossila bränslen.

Miljöpartiets förslag

- Ta fram en nationell strategi för negativa utsläpp.
- Ta ett samlat grepp kring naturbaserade klimatlösningar i skogen, i jordbrukslandskapet och i hav och sjöar.
- Återställ och återbeskoga vissa marker.
- Öka kolinlagring i jordbruksmarker och stoppa förlusten av åkermark.
- Satsa på biokol.
- Skydda skog och ställ om skogsbruket för att binda kol.

A person wearing a blue shirt and a backpack is walking away from the camera on a path through a field of tall, golden-brown grass. In the background, there is a line of trees, some with autumn-colored foliage. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

Läs gärna mer om v
mp.se/klimat

A young girl with a long braid is running away from the camera in a grassy field. She is wearing a white t-shirt, a blue plaid shirt tied around her waist, and dark leggings. Her arms are outstretched, and she appears to be holding a small object in her right hand. The background shows a line of trees under a clear blue sky.

vår klimapolitik på

En kortversion av Miljöpartiet de grönas Klimatfärdplan 2021

miljöpartiet de gröna